

IGRE U MOM SRCU

ONI KOJI SE RIJETKO SPOMINJU

Piše: Vedran Benić

„Znaš li da je Ane šnajderica sašila sama sve kostime za *Plakira*, onoga tvog *Plakira*, koji je bio na samom početku Igara na Gracu“, napisala je Marija Crnobori 1989. godine u imaginarnom pismu davno preminulom suprugu Marku Fotezu, što je objavljeno u knjizi „Životić“ 2011. u kojoj su tiskani Marijini eseji kazališni i ini. U programu iz 1951. za tu predstavu, zabilježeno je da su kostimi izrađeni pod vodstvom Anke Šimunović. Tako, eto, možemo naći i prezime gospođe Ane šnajderice, a navod o izradi kostima „pod vodstvom Anke Šimunović“ u program je vjerojatno ubačen zbog toga da bi uvaženi gledatelji stekli utisak da je riječ o nekom profesionalnom festivalskom pogonu, a zapravo, kako svjedoči Marija Crnobori, jedna entuzijastična i vrijedna krojačica u tim je pionirskim danima od Igara na nekoj staroj valjda *singerici* na nožni pogon sama sašila sve kostime za „Plakira“.

Gospođa Ane ipak je dobila mjesto u programu predstave. Šezdesetak godina kasnije, jedna garderobijerka iz 2014. godine ni u snu nije to mogla očekivati. No, često i rado je spominje još jedna velika glumica – Neva Rošić u svojim sjećanjima. Naime, glumeci Dadilju u „*Romeu i Giulietti*“ u ljetnikovcu Skočibuha u režiji Jagoša Markovića, gospođa Neva trebala je između dvije scene preko kostima navući još i debeli kaput. No, ljetno je i vrućina, pa je samostalno oblačenje kaputa preko oznojnog kostima teško išlo. I tu onda ulijeće garderobijerka, koja je tijekom cijele predstave, iako u poznijim godinama, morala čučati iza nekih oleandera samo zato bi u jednom trenutku pomogla Nevi preko svega odjenuti još i kaput. Gospođa skrivena iza *leandre* jednom je Nevi čak uspjela šapnuti kako je za nju upravo ona – *Dadilja* najbolja i glavna uloga u predstavi. I nije pogriješila, jer je te godine Neva Rošić dobila nagradu „Orlando“ za tu ulogu. Usput, da teški kostimi i zimski štofovi u dubrovačkim sparnim ljetnim predstavama znaju biti i te kakav *strapac* za glumce svjedoči onaj dio iz

knjige Marije Crnobori u kojem opisuje kako su akteri „Hamleta“ na Lovrjencu bili oduševljeni kada su dobili „ljetne“, prilagođene kostime: „Nismo se više kuhali!“

Vratit ću se još jednom programu „Plakira“ iz 1951. godine. Na njemu je, uz šnajdericu Anku Šimunović, otisnuto da je tehničko vodstvo povjereno Matu Lučiću. Inspicijent je bio Mato Baković, legendarni dundo Mato, a maske radio slikar Ljupko Kolovrat. Rasvjetom je ravnao Frano Slavić. U tom početnom „herojskom“ razdoblju Igara, Frano se od svih mogućih raspoloživih „kanta“ morao dobro namučiti da složi funkcionalnu rasvjetu za predstavu. I njega se sjetila Marija Crnobori, iz nešto kasnijih godina Fotezovog „Hamleta“ kada je za predstavu već bilo na raspolaganju „čak šest reflektora“. Palili su se sustavom *snadi se družu*. „Čudesni električar Frano Slavić i njegov pomoćnik bukvalno su, na samom početku, slagali svjetlo pomoći štapa i kanapa. Rukama su spajali žice reflektora onda kad bi im Marko rekao: ‘Sad!’. I štimalo je!“ Ipak, Frana je jednom, dok se bavio reflektorom, struja doslovce – zaljepila za kabel i iskrivila preko struka. Srećom, preživio je! Možda je od tada postao otporan na *elektriku*, čemu sam osobno svjedočio, jer je Frano bio obiteljski kućni meštar. Radeći struju, fazu i nulu detektirao bi golim prstima, koje bi još i – liznuo. Na moj zapanjen pogled, rekao bi: „Bez da ovlažim prste, uopće ne osjećam fazu!“

Marija Crnobori sjetila se i nepoznatog pratitelja koji bi joj lampicom pomagao da u mraku strmim puteljcima Graca dogura do druge strane osvjetljene scene. Naravno, mnoštvo je još drugih anonimnih sugrađana koji su, jednako kao i danas, bili onaj sitni, ali ipak dragocjeni kotačić koji u konačnici čini Igre mogućima. Mnogi od njih ispunjavaju današnja gledališta, pa koliko god često *njorgali* na ovo ili ono, ne bi mogli zamisliti ni Dubrovnik, ni ljetno bez Igara.

Stoga, dobrodošle iduće 71. Dubrovačke ljetne igre!

Priprema starih reflektora

